

Österåkers kommuns styrdokument

Riktlinjer för skolpeng i grundskola i utlandet

Antagen av Förskole- och grundskolenämnden 2020-08-25, § 5:8
Dnr: FGN 2020/0195

Kommentar: -

Syfte med riktlinjerna

Föreliggande riktlinjer avser att tydliggöra villkor för att överföra skolpeng för ett barn i grundskolan, årskurs 1 – 9 för skolgång i utlandet. Skolgång i utlandet regleras inte i svensk lagstiftning vilket innebär att beslut enligt kommunens riktlinjer inte kan överklagas genom förvaltningsbesvär.

Riktlinjerna avser endast skolgång i svensk utlandsskola som är godkänd av Skolverket enligt förordning om statsbidrag (1994:519) för utbildning för utlandssvenska barn.

Svenska utlandsskolor

Svenska utlandsskolor är till för barn och ungdomar som bor i utlandet med minst en av sina vårdnadshavare. Utbildningen motsvarar förskoleklassen, grundskolan och, så långt det är möjligt, gymnasieskolan. De svenska utlandsskolorna är berättigade till statsbidrag för vissa elevgrupper. Det finns för närvarande 18 utlandsskolor som får statsbidrag. De finns i följande länder:

- Belgien
- England
- Frankrike
- Kenya
- Mocambique
- Portugal
- Ryssland
- Saudiarabien
- Spanien
- Tyskland
- Österrike

Undervisning

Undervisning på utlandsskolor motsvarar så långt det är möjligt den som elever får i Sverige. Svenska utlandsskolor är fristående skolor som ligger utanför det svenska skolväsendet. Skolorna följer de svenska läroplanerna och undervisningen är på svenska. Svenska utlandsskolor som får statsbidrag har rätt att sätta betyg. Skolinspektionen har tillsyn över den verksamhet som får statsbidrag.

Elevavgift

Alla svenska utlandsskolor tar ut en elevavgift. Skolan informerar om avgiften. Utlandsskolor finansierar undervisningen framför allt med avgifter och statsbidrag. Bidraget går till skolan - inte till vårdnadshavarna – och skolan får använda bidraget fritt för att täcka kostnaderna för utbildningen.

Statsbidrag

Staten stöder utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar för att svenskar med barn i skolåldern ska kunna rekryteras för arbetsuppgifter i i svenskt samhällsintresse i andra länder. Den svenska utlandsundervisningen regleras av förordning (1994:519) om statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar.

De svenska utlandsskolorna tar också i mån av plats emot elever där vårdnadshavarna själva, eller någon annan, betalar för utbildningen.

Skolplikt och utlandsvistelse

I Sverige råder skolplikt för folkbokförda barn. Skolplikten gäller, med vissa undantag, från förskoleklass till och med årskurs 9 i grundskolan. Skolplikten innebär att barnet ska delta i undervisningen om det inte finns ett giltigt skäl till frånvaro vid sjukdom eller beviljad ledighet.

Ansvar för att skolplikten fullföljs delas av hemkommunen, huvudmannen där elev går i skolan och vårdnadshavaren. Om en vårdnadshavare inte gör vad som ankommer på denne för att barnet ska fullgöra sin skolplikt kan hemkommunen besluta om ett föreläggande som kan förenas med vite.

En skolpliktig elev kan få vara ledig en kortare period för enskilda angelägenheter. Med kortare ledighet avses totalt högst tio skoldagar per läsår. Om det finns synnerliga skäl kan en elev få vara ledig längre tid, maximalt två veckor eftersom ett sådant beslut enligt lagstiftningen ska användas restriktivt. Det är elevens rektor som fattar beslut om ledighet.

Vid längre planerad frånvaro gäller inte reglerna om ledighet. Det som då står till buds för vårdnadshavare som önskar ta med skolpliktiga barn på en längre utlandsvistelse är att ansöka om att fullgöra skolplikten på annat sätt eller att kommunen beslutar om att avföra barnet från skolplikten på grund av varaktig vistelse utomlands.

Fullgörande av skolplikten på annat sätt

Enligt Skollagen, 24 kap 25§ får ett skolpliktigt barn medges rätt att fullgöra skolplikten på annat sätt än som anges i denna lag. Medgivande ska lämnas om

1. verksamheten framstår som ett fullgott alternativ till den utbildning som annars står barnet till buds enligt föreskrifter i denna lag,
2. behovet av insyn i verksamheten kan tillgodoses, och
3. det finns synnerliga skäl.

Innan prövning om att fullgöra skolplikten på annat sätt inleds, gör kommunen en prövning om barnet har skolplikt under den aktuella perioden. Skolplikt

gäller inte för barn som varaktigt vistas utomlands.
Skollagen 7 kap 2§.

Varaktig vistelse utomlands

Skolverket har bedömt att en vistelse som överstiger sex månader kan anses som varaktig i skollagens mening.

I det fall en vårdnadshavare planerar att vistats utomlands under en tidsrymd överstigande sex månader kan hemkommunen besluta att barnet skrivs ut från skolplikten. Hemkommunens ansvar för skolgången upphör i så fall och kommunen har inte heller någon skyldighet att finansiera utbildningen, varken inom landet eller i utlandet.

När barnet återvänder har det samma rätt som andra barn till utbildning i den kommun där barnet är folkbokfört. Samma skolplacering som tidigare kan dock inte garanteras.

Ansökan om avförande från skolplikten på grund av varaktig vistelse utomlands görs av vårdnadshavaren på särskild blankett som kan hämtas från kommunens hemsida.

Villkor för skolpeng utomlands

- Skolpeng beviljas endast för barn i grundskola årskurs 1 – 9 som är folkbokförda i Österåkers kommun under utlandsvistelsen,
- Minst en av elevens vårdnadshavare som är folkbokförd i Österåkers kommun under utlandsvistelsen, ska medfölja under utlandsvistelsen
- Skolpeng beviljas under högst ett år¹ till svensk utlandsskola som är godkänd av Skolverket enligt förordning (1994:519) om statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar.
- Utbildningen ska kunna tillgodoräknas istället för den utbildning som eleven skulle ha fått om eleven gått i svensk skola i motsvarande årskurs.

---

¹ Begränsningen till högst ett år föruleads av att en person som regelmässigt tillbringar sin dygnsvila utom landet under minst ett år ska avföras från folkbokföringen. Lag om folkbokföring (1991:481) 20§.

- Skolpeng till svensk utlandsskola kan högst beviljas till ett belopp som motsvarar den aktuella skolpengen för barnet i Österåkers kommun. Om utlandsskolans kostnader är lägre än Österåkers skolpeng utbetalas det lägre beloppet.
- Skolpeng utbetalas inte om skolan får statsbidrag för eleven eller om annan ersättning utgår för elevens utbildning, till exempel genom ett företag.
- Inga ytterligare bidrag för utbildningen eller kostnader i anslutning till utbildningen utgår från kommunen.

Ansökan

Ansökan om skolpeng utomlands görs av elevens vårdnadshavare. Ansökan ska ha inkommit till utbildningsförvaltningen senast den 15 april för start från höstterminen och 15 oktober för vårterminen. Till ansökan ska bifogas antagningsbesked från den aktuella skolan.

När ansökan har kommit in gör utbildningsförvaltningen en bedömning om villkoren för skolpeng till utlandsskolan är uppfyllda.

Vårdnadshavaren erhåller ett skriftligt ett besked².

Om villkoren är uppfyllda upprättar kommunen ett kontrakt med skolan.

Rutiner för utbetalning av skolpeng

1. Utbetalning görs inte till privatperson.
2. Utbetalning görs endast till svensk utlandsskola som har skrivit kontrakt med kommunen.
3. Utbetalning sker en gång per termin enligt överenskommelse mellan huvudmannen och utbildningsförvaltningen.

Österåkers kommun förbehåller sig rätten att avbryta ersättning för skolgång utomlands om svensk lagstiftning skulle ändras så att skolpeng utomlands inte

---

² Beslut om skolpeng utomlands kan inte överklagas som förvaltningsbesvär då hemkommunen inte har någon laglig skyldighet att finansiera skolgång i utlandet.

längre kan utbetalas eller om några andra omständigheter uppstår som innebär att villkoren i dessa riktlinjer inte längre är uppfyllda.

Frågor om utbetalning av skolpeng besvaras av

Marie Gamdal, handläggare
utbildningsförvaltningen
marie.gamdal@osteraker.se

Kerstin Johansen, sakkunnig
utbildningsförvaltningen
kerstin.johansen@osteraker.se